

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra HEXERIE ELLER BLIND ALLARM

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 3-7: Komedier", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 3-7: Komedier*, udg. af F. J. Billeskov Jansen , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 312. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holb05val-shoot-idm140203106630512/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 3-7: Komedier

HEXERIE ELLER BLIND ALLARM

Mærke til den dobbelte Titel, *Hexerie eller* (= latinsk *sive*, dvs. »med et andet Ord«;) *Blind Allarm*. I Epistel 506 a bruger Holberg kun det sidste Udtryk, hvor han skal karakterisere »Blind Allarm, som viser at en ringe Ting kand sætte et heelt Land i Bevægelse, og hvorledes en Løgn kand ved Tillæg forøges«. For Digteren er Hekserikomedi en festlig Kehraus, Misforstaaelsens Kædereaktion, befordret og formeret af Dumbhed, Nyfigenhed, Lyst til at gøre sig interessant og Skadefryd. Ofrene for disse smaamenneskelige Egenskaber er en Flok Skuespilere – som samtidig er Komediens Helte. Det er omkring disse Illusionsmagere, Historien drejer sig, først og fremmest Lederen, Mesteren for Komedieme, som han kaldes, Leander. Denne er uden Tvivl for Holberg en Harlekin, Forvandlingskunstneren fra det italienske Improvisationsteater, hvortil der hentydes flere Steder i Stykket. »Hexerie eller Blind Allarm« er fra Holbergs Haand en italiensk Komédie, og som saadan skal den spilles. Tilskuerne ved jo Besked om Misforstaaelsen fra Begyndelsen af og behøver ikke at frygte for Udgangen. Der er ingen Hetz eller Tillob til Lynjustitius her. Stykket maa aldrig spilles, saa at Handlingen bliver blodig Alvor og Latteren forstumner. Vil man have et dansk Drama om et Hekseri, der ikke er blind Alarm, skal man vælge P. V. Jacobsens *Trolldom* fra 1847. Forfatteren kalder det med Rette et »tragisk Skuespil«.

Det er Skade, at Holbergs geniale Sluteffekt, »Sidste Scene«, som er i italiensk Farcestil, er udgaaet i Det kongelige Teaters Opførelse af Komedieme (1966-67). Naar Misforstaaelsernes Fyrværkeri er fuldstændig afbrændt, larer endnu en bevidst forsinket Raket mod Himmelen og folder sig dejligt ud.

Litteratur. Anders Bæksted: Besættelsen i Tisted 1696-98, I-II, 1959-60 (med indgaaende Dokumentation). – F. J. Billeskov Jansen: Danmarks Digtekunst III, S. 217 (P. V. Jacobsen).